

Uj Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

**A Romániai
Magyar Népközösség lapja**

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 88
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Pálfordulás

Két jellegzetes polgára volt az egyik vidéki városnak. Nevüket mindenki tudta, viselt dolgaitat mindenki ismerte. Ami azt illeti, világrengető dolgokat egyik sem művelt, csak vitatkozásaikról vagy elmefuttatásaikról voltak inkább nevezetesek. Ha a jó és rossz kategóriákat, amelyekbe az embereket általánosan szokták sorozni, a lánok velük beépítenni, érdekes megállapításra jutnánk. Egyikbe sem lehetne őket besorozni. Sem jók, sem rosszak, hanem inkább a kettő között. Közepesek. Az iskola padjait hajdanában együtt koptatták, nem tudom milyen eredménnyel, mert mindkettő egy és ugyanazon mesterségnél kötött ki. Kézművesek lettek és évtizedeken át együtt dolgoztak. Senki sem csufolta őket túlságos vallásosságuk miatt, mert a szenteltvizet egyik sem döntötte fel a templomban. Egyikük még hébe-korba elment a templomba, a másik azonban sohasem. Mindenkiben azonos nézetek voltak, kivéve a kártyát, az italozást és legfőképpen a világnézetet. Mert ebben aztán homlokegyenest ellenkeztek egymással.

Az egyik, aki a templomba még néha-néha elment, az egyetemes képviselője a keresztény világnézetét, a másik nem állt meg a kommunizmus magasztalásában. Mind a kettő igyekezett egymást meggyőzni, de végeredményben a másik véleményét, vagy világnézetét nem fogadta el. Amikor aztán a vita a csendes beszéd határára állt, akkor a népes műhely minden tagja odacsoportosult köréjük és hallgatták a vaskos argumentumokat. Az elvtárs, aki Sztalin elveinek hódolt, a meddő viták után visszavonult és olvasott, tanulmányozta mélyrehatóan a Marx-féle ideológiát. Társai csak azon csodálkoztak, hogyan tudott ez az ember ennyire megbomlani. Hogyan vallhat valaki ilyen fejtegetéseket? Hiszen a kommunizmus már nem egyszer kimutatta a foga félért. Hiszen ennek az embernek szép családja van, háza, üzlete megfakartított vagyona. Józan életet él, nem kártyázik, nem iszik, rossz társaságba nem jár s mégis ezek az elvek nem hagyják nyugodni. Ha az ő elvei megvalósulnának, ő volna a legszerencsétlenebb. Ugy járna mint Krózus. Életének leghőbb vágya volt, hogy néma fia megszólaljon és amikor megérte, akkor gyilkolták meg. Ezek az emberek éppen olyan érthetetlenek mint a szerelmesek. Mindent rozaszinben látnak. Csak az idő tudja meggyővítani.

Az idő és a valóság micsoda tanító mesterei az ábrándozóknak. A valóság a rozaszinü mezbe bujtatót alakokat pörre vetkőzteti és minden rutságukat leleplezi. Az idő pedig talaj mindenre alkalmat és módot. Ez esetben is így történt. Az elvtársban forrni kezdett valami mint szőlő virágzaskor a pincében. Elhatározását nem rejtette véka alá, készülődött, menni akart Szovjetországra. Felvilágosítás, lebeszélés, elrémítés hatástalanok maradtak. Saját maga akart mindenről meggyőződni. S ha még sem úgy volna, — kérdezte — amint elgondolta? Akkor nem nyugszik addig, amíg el nem jut Sztalinig s megmondja neki, hogy: Elvtárs becsapta a világot. Ez azonban lehetetlen, hiszen mindenkit nem engednek Sztalinhoz és nem is kíváncsiak ott az ő véleményére. Hajthatatlannak bizonyult. Készülődött. Társai megkértek, ha hír nélkül elmegy, legalább tegyen meg annyit, hogyha célhoz ér, írja meg a valóságot. Megígérte. Nyomtalanul etűnt. Bucsuzás nélkül elvitorlázott a „szovjet-paradicsomba”. Családját és vagyonát itt hagyta. Pár hónapra rá levél érkezett tőle. Oroszul volt cimezve és ugyancsak úgy írta. A levél rövid volt, a tartalma ez volt: Szerencsésen megérkezett. Mindenről megbizonyosodott. A dolgok másképp mennek, mint ahogyan azt ő elgondolta. Tévedett. A kesernyészájiz kicsendül a rövidke levélből. Látszik, hogy küzködik önmagával. Családját restelli bevallani, szegényli rekaptulálni. Vagy talán nem meri megírni a valóságot.

Amióta a szövetséges csapatok példátlan győzelmekkel tördelik a rabszolga-billincseket a halál árnyékába jutott népek kezeiről, azóta az ő életében is megtörtént a pálfordulás. Néhány nappal ezelőtt ismét levél érkezett tőle. Emberünk írta. Levele a keresztény világnézet valóságos apoteozisa. Ő, aki semmi-féle formában nem beszélt az Istenről, se nem szidta, se nem káromolta, most Isten nevével kezdi a levelet. S azt írja, hogy megindult az esőkolta meg az ország földjét, amely számára a emberi életet jelenti. Lelkében összeomlottak a mágiák és a szentvédek po-

keli tüzeben elégtek a hamis istenek bálványképei. Most csak annak örvend, hogy él és van alkalmá még jövőtenni, amit eltévesztett. Mindenkit óv a vörös pokoltól. Mert azokat a borzalmakat, amelyekkel találkozott, sem emondani, sem leírni nem képes senki. Csak az a nagy rajtély előtte, hogy hogyan segítette őt meg az a hatal-

mas Isten, akivel ő egy egész életen át nem törődött. Ugy ír mint a messinai újság az „11 Telefono” a földrengés után: Isten, Isten, nagy Ur az Isten. Levelét avval zárja: Hiszem, hogy Isten segítségével minden jóra fordul.

P. GÁBOR ANASZTÁZ.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök rádiószózatot intézett az ország népéhez a háboruban töltött negyedév jelentőségéről

Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök Románia szeptember 23-án harmadik hónapja elteltével rádióbeszédet intézett az ország népéhez.

Bevezetőjében a kormányelnökhelyettes rámutatott arra, hogy a három hónappal ezelőtt kezdett nagy keleti hadjárat

Antonescu marsall megfordította a történelmi megpróbáltatások útját és I. Mihai király hadseregei erős hittel indultak keresztény harcra Steian cel Mare Moldovának földjén, Mihaj Viteazul román egyesüléseért és az ősi területek teljességéért...

— Ez a három hónap a harc és áldozat, az egészséges egység és öntudat hónapjai — hangzott a miniszterelnökhelyettes — s a mostani pillanat az első állomás a felszabadulásért és keresztért folytatott szent háboruban.

A SORS PARANCSZAVA...

A továbbiakban Antonescu Mihai dr. visszapillantást tett az elmúlt esztendő megpróbáltatásaira,

A kommunizmus Európa szívéet veszélyeztette

Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettes ezután utalt a mindent elnyomó kommunizmus veszélyére, mely az élet minden megnyilvánulását fenyegetve anarchiájával Romániára is ki akart terjeszkedni, titkos katonai imperialista és elnyomó terveivel pedig az utóbbi időkben az európai hatalmak katonai gyengülésének pillanatát leste, hogy mindent eláraszthasson.

— Finnország, a Balti államok és mi románok saját testünkön éreztük az Európa felé menetelő moszkvai szörny lépéseit, — mondotta a továbbiak során a helyettes kormányelnök, majd leszögezte,

a kommunizmus folytatta volna útját a Bosz-

A civilizációért és a nemzeti jogokért

A római légiók, majd Stefan cel Mare, Mihai Viteazul, Serban Contacuzino és I. Carol király hagyományait követve, I. Mihai király öfélése és Antonescu marsall csatlakozott Németország háborújához, a civilizáció nevében, Európa egységének és népünknek megmentéséért. Előbb-utóbb mindazok csatlakoznak a harchoz, akikben él az emberi magasabbrendűség tudata és az európai szellem. Másképp Európa megszűnne létezni. Ezért az első háborus negyedév végén felemelt homlokokkal tekinthetünk az elmúlt három hónapra:

— megértjük kötelességünket Istennel, hazával, az étellel és történelemmel szemben.

— A harc e felemelő pillanatában kötelességünk elismerésünkkel meghajolni azok előtt, akik a hanyatlás helyébe a felemelkedést, a sötétséggel szemben a világosságot hozták: a marsallnak, hőseinknek, vitéz szövetségeseinknek és a földjeinken hősi halált halt német katonáknak szól ez az elismerés.

— A marsallnak hűségnyilatkozatunkkal párosult hálánkat nyilvánítjuk: az egyesülési esküt és a harci fogadalmat a hazáért és királyért.

A DICSÉRET HIMNUSZA

— Hőseinknek, az elrabolt területeken elesett vitézeknek és a kereszténység egész alatt szent háborút folytatónak, tiszteknek, katonáknak, tiszéreknek,

az ország súlyos napjaira, amikor az országot a kitalástalanság hulláma fenyegette s maga az élet, a család, egyház, magántulajdon és a nemzet veszélyben volt.

— Ne felejtjük el, románok — mondotta, — hogy a mai felemelkedés órájában a szent háborút az igazság szentségével kell mérnünk. Aki szereti Istent s él lelkében a kereszténység, akiben elevenen él az emberi felsőbbrendűség tudata és nem hátrál meg a sors paranccsava elől, aki hiszi, hogy a család az élet alapja és az építő munka az utódok és a nép jövőjét szolgálja, aki tudja, hogy a civilizáció kezdetétől máig a vallás, a család, a magántulajdon, az emberi személy méltósága és a hazaszeretett szent joga tölti be az életet s e nélkül nincs élet: az számot vethet azzal, mily kegyetlen veszélyből emelkedtünk ki ez év alatt, s hogy Antonescu marsall, tettei s a szent háboru révén, a történelem szlegelkővére helyezte vissza a népünk történelmét...

porus hullámai és Európa szívéet veszélyeztette

Antonescu marsall az utolsó pillanatban állította meg ezt a történelmi katasztrófát, az államot szorosan a tengelyhatalmakhoz és a nagy német katonai hatalomhoz fűzte, mely a Szovjetunióval szemben az egész európai rendre támaszkodik.

A román nép azonnal teljesítette most is történelmi küldetését. Előtte századokon keresztül szent volt az egyház, a haza, a család és a tulajdon. A románság a Kárpátok ivében századokon keresztül latin sziget volt, mely Európa ősi keresztény hagyományait őrizte.

— A marsall és az ország szívéet viseli.

— A marsall mindenkor megtartotta szavát. Megígérte, hogy győzelemre és újraegyesülésre vezet benneteket. Győzelemre is vezérelt. Gondosságot és igazságot ígért nektek. Meg is kapjátok. Legyetek erők a szenvedésben.

Befejezésül a hadseregnek ajánlotta a mai megemlékezést a kormányelnökhelyettes. Utalt a román nép szellemére, mely nem a jogok elnyomásában, hanem a hősi áldozatok meghozásában nyilvánul meg minden időben. Zárószavaiban a következőket mondotta:

— Románok! Istennel előre, az igazságért és jogokért, a földért és keresztért, amíg beteljesedik a fejedelmek paranca és az eljövendő századok küldetése. Eljen az uralkodóház és a király! Eljen Románia és a marsall!

Vorosilov elmenekült Szentpétervárról

Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda értesülése szerint az „Allehanda” című lapnak a keleti harctérre kiküldött utódítója azt jelenti, hogy Vorosilov marsall elhagyta a német csapatok által körülkerített Szentpétervárt és főhadiszállását Vologdaba helyezte át, ahol újabb szovjet erőket von össze.

Budapestről jelenti a Rador: A Magyar Távirati

A német csapatok elérték az Azovi-tenger partját

A német vezéri főhadiszállás által kiadott harctéri jelentés szerint a keleti front déli szakaszán a német csapatok elérték az Azovi-tengert. Ezt a nagyszerű eredményt elsősorban egy német gyalogsági hadosztály hősi hadművelete folytán érték el, amely Chersonból mintegy hatvan kilométernyire északkeletre Borislav közelében a legnehezebb körülmények között kikerült a Dnyeper alsó folyásán az átkelést. Ez a hadosztály a szovjet csapatok minden ellentámadása ellenére megvédte állását.

A Kiewtől keletre és délkeletre bekerített szovjet csapatok megsemmisítése folyamatban van. Azok a német csapatok, amelyek nyugatról hatoltak be Kiewbe, a Dnyeperen keresztül kelet felé törtek előre és egyesültek azokkal a német csapatokkal, amelyek a Desnan keresztül északi irányból támadtak. Az ellenség kitörési szándékai meghúsultak. A hadifoglyok száma és a zsákmányolt hadianyag mennyisége óráról-óra növekszik.

A német haditengerészet egységei mélyen behatoltak a finn öbölbe, megerősítették az aknazárt és támogatják a balti szigetek elleni hadműveleteket.

A német légi erő a Krimtől északnyugatra elsüllyesztett egy órhajót, egy ágyúszádot és három ke-

Iroda jól értesült körökből szerzett értesülése szerint a szovjet hadifoglyok kijelentették, hogy Budjenny marsallt leváltották állásából. Utódát még nem nevezték ki. Újabb intézkedésig Timocsenko marsall vette át a főparancsnokságot a Dnyeper-hadsereg megmaradt részei fölött. Ezt a hírt eddig nem erősítették meg.

reskedelmi hajót, összesen tízezer tonna irtalommal. Ezenkívül bombatalálattal egy szovjet torpedónaszádot súlyosan megrongált.

Az Anglia elleni harc során német repülőgépek az elmúlt éjszaka Southampton kikötőberendezéseit és közellátási üzemait bombázták kitünő eredménnyel. A támadás nyomán nagy tüzek keletkeztek. Más repülőgépek Anglia keleti partvidékén kikötőberendezések és repülőterek ellen intéztek támadást. The Washtól északkeletre elsüllyesztettek egy négyezer tonnás szállítóhajót, míg egy másik kereskedelmi hajót megrongáltak.

A Csatorna övezetében az angolok egy napon harminckilenc repülőgépet vesztettek. Ezek közül harmincötöt a német vadászipilóták, négyet pedig a tengerészet tüzei lőtték le. Két német repülőgép nem tért vissza.

Angol repülőgépek szombaton éjszaka Németország északi és délkeleti vidéke fölé hatoltak. Egyes repülőgépek Berlinig jutottak. Lakónegyedekben jelentéktelen károk történtek. Éjszakai vadászipilóták és a léghátrító tüzérsg három angol bombavető repülőgépet lelőttek.

Internálták a svéd vizekre menekült szovjet tengerészeket

Stockholmból jelenti a Rador: A svéd tengerészeti igazgatóság közlése szerint vasárnap délben a stockholmi parti körzetben a svéd tengerészet egységei hatvan szovjet matrózt fogtak el a balti szovjet flottából. Ezek a szovjet tengerészek könnyű tengeri

egységeikkel svéd vizekre futottak és valamennyit internálták. A svéd távirati ügynökség nem fűz magyarázatot hozzá, hogy honnan jöttek és miért kerültek svéd vizekre.

Üsel és Moon Balti-tengeri szigetek német kézen

A német vezéri főhadiszállás még azt is közölte, hogy a német gyalogság és a német haditengerészet példás együttműködéssel újabb jelentős sikert ért el. Ösel-sziget legnagyobb városát, Arensburgot döntő támadással elfoglalták a német csapatok. Ösel- és Moon-szigetek a németek birtokában vannak. Az Ösel-szigetet védő szovjet csapatoknak csekély töredéke maradt csak a sziget nyugati részében, megsemmisítésük folyamatban van.

SZOVJET HARCOKOSOK SZÁZAI PUSZTULNAK EL SZENTPÉTERVÁR KÖRZETÉBEN

Berlinből jelenti a Rador: A Szentpétervár körüli szovjet védővonalak elleni támadás során egy német gyalogsági hadosztály hatalmas sikert ért el. A szovjet csapatok egyik támadása alkalmával, amelyet páncélos harcokosok támogatnak, ez a német hadosztály

háromszázegy ellenséges harcikosit semmisített meg. Ebben a körzetben a szovjetek embervesztése is rendkívül súlyos volt.

HAMIS SZOVJET HIRVERÉS

Berlinből jelenti a Rador: A szeptember 18-iki szovjet harctéri jelentésben azt közlik, hogy az egyik német harctéri jelentés szerint a német csapatok szeptember 3-án elfoglalták volna Brianszk városát. A szovjet jelentés ezzel kapcsolatban rámutat arra, hogy a német csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek volna a város állítólagos elfoglalása alkalmával. Német katonai körök ezzel szemben utalnak arra, hogy mivel soha egyetlen német jelentés nem állította azt, mintha a város el volna foglalva és a német csapatok nem is kísérelték meg a város elfoglalását, tehát a német csapatok ebből az alkalomból nem is szenvedhettek veszteségeket.

Moszkva kétségbeesetten sürgeti a brit segítséget

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a Reuter-ügynökség jelentése szerint Maisky szovjet nagykövét a Nagybritanniához intézett felhívásában kijelentette, hogy Szovjetországnak páncélos harcikosokra van szüksége, mert a kétezer mérföldes fronton a szovjeteknek páncélosokban nagy veszteségei vannak. Szovjetországnak sürgősen kell az angolai segítség. Kérte, hogy a harcikosokból álló segítséget sürgősen küldjék a keleti frontra, amelyre a német csapatok óriási nyomása járul. Hangoztatta, hogy a segítség kétszeres, ha ak-

kor érkezik, amikor szükség van rá és oda érkezik, ahol kell.

NAGY NÉMET HADIZSÁKMÁNY KIEWNÉL

Berlinből jelenti a Rador: A német vezéri főhadiszállás közli, hogy a Kiewnél folyó bekerítő csata során a von Reichenau marsall hadserege, valamint von Kleits és Guderian tábornokok páncélos osztagai a bekerített ellenséges egységek jelentős részét megsemmisítették és eddig százötven ezer hadifoglyot ejtettek, míg a zsákmány eddig százötven harci kocsi, hatszáz két ágyú és más rengeteg mennyiségű hadianyag. Az ellenség megsemmisítése tovább folyik. Újabb nagyszámú hadifogoly kézrekerítése és nagymennyiségű zsákmányolása várható.

HIVATALOS SZLOVÁK KÖZLEMÉNY

Pozsonyból jelenti a Rador: Az NTI közli a szlovák hivatalos katonai jelentést, amely szerint a szlovák hadsereg egységei újból résztvesznek a keleti fronton folyó harcokban és sikeresen közreműködnek a hadműveletekben. A Dnyeperen való átkelést előkészítő műszaki csapatok és az átkelést végrehajtó csapatok védelmét ellátó repülő és tüzérsg tevékenysége külön elismerést érdemelnek.

Visszacsatolási kölcsönt jegyezni:

kötelesség!

Távlatok

Mit is a külföldi sajtó?

LONDONBAN MA A VÖRÖS A DIVATSZIN, állapítja meg az „Alcazar” című madridi esti újság a londoni kommunista kiállítással foglalkozva. A lap szerint a kiállításnak az a célja, hogy a „kissé maradi angolokat” felvilágosítsa a „szovjetparadicsom szépségeiről.”

JAPAN BIRALAT. „Rooseveltet beszédelben az a cél vezeti, hogy Németországot fenyegetse, a német hadihajókat az amerikai kontinens és Izland közötti vizek elhagyására kényszerítse, hogy ilymódon Anglia megsegítését megkönnyítse, ezenkívül pedig az, hogy az amerikai népet hajlandóbbá tegye a háborúra, ami eddig nem sikerült Rooseveltnak...” — írja az „Asahi Shimbun” című tokiói lap.

MIRE NEVEL A LENIN-EGYETEM? A „Nya Dagligt Allehanda” című svéd lap állapítja meg a következőket: „A moszkvai nemzetközi Lenin-egyetem külföldi kommunistákat képez ki a propagandatechnikára, sztrájktechnikára, kémkedésre és a polgárháború művészetére.”

INGERMÁNIA. A Szentpétervár körüli vidék abban az időben, amikor a Balti-tenger partvidékét még az egysült svéd-finn királyság birtokolta, Ingermánia néven nagyrészt finnektől lakott terület volt és ezen a vidéken még ma is szép számban élnek finn földművesek. Erre a külföldön kevésbé ismert tényre utalva az „Uusi Suomi” című finn lap a következő szavakkal jelenti be a finn igényt ezekre a falvakra: „Mi nem teszünk különbséget Ingermánia és Karélia között. Szentpétervár irányában is élnek rokonaink, akiket hozza ideig elnyomtak, de akik szabadság utáni törekvésüket sohasem adták fel. Állandó békére csak akkor számíthatunk, ha Moszkva vereséget szenved és többé már nem gondolhat arra, hogy ellenünk vonuljon. Hallatlan együgyűség jele, ha valaki — itt a lap az angol diplomácia állhíreire céloz — a Szovjetunió és közöttünk fennálló konfliktusban a kompromisszumot lehetségesnek tartja.” Ezzel kapcsolatban érdemes emlékeztetnie idén, hogy az ingermániai finnek nemzeti szabadság kivívására egyszer már, az 1918—20. évi finn szabadságharcban kitűzték a felkelés zászlóját és önálló vezetés alatt álló csapatokat alakítottak; ezeket azonban a dornai béke határozatai értelmében fel kellett oszlatniuk. Az ingermániai finnek tehát nem felejtették el nemzeti hovatartozásukat. A szovjet sokat közülük éppen ezért Szibériába deportált.

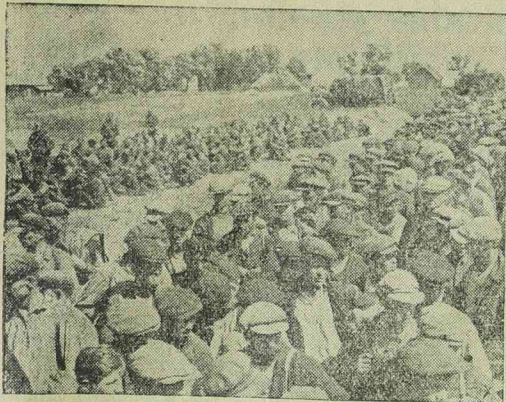
ANGLIA ÉS A BIZTOSÍTÉKOK. A „New-York Herald Times” írja: „Mackenzie King kanadai miniszterelnök követelése szerint az Egyesült Államoknak biztosítékokat kellene adnia Angliának, úgy, amint Kanada már megkapta ezt a garanciát... Igen, Anglia, mely egykor maga adott biztosítékokat más államoknak, valóban mélyre süllyedt.”

FINN VÁLASZ A BRIT TERVEKRE. A londoni „News Chronicle”, mely a Fehér Háznak és a stockholmi szovjet követnek, a hirhelt Kollontay aszszonynak egyaránt rendelkezésére bocsátotta hasábjait a Finnországra vonatkozó állhírek terjesztésére, a napokban a következő jellemző diplomáciai haditervevel lepte meg a világot: „Finnország élelmiszerellátásának nehézségeit Nagybritánia és az Egyesült Államok könnyen felhasználhatják politikai fegyverül.” A lap szerint arra az esetre, ha Finnország kötelezné magát a bolsevizmus elleni háború beszüntetésére, Pétamón keresztül élelmiszer szállítványokat kellene igényelni. A feladát megoldására az Egyesült Államok vállalkozhatnának. Erre a diplomáciai haditerve Finnországra nagyon világos szavakkal válaszolt. A finn sajtó szerint Finnországnak ezek a „barátai” nyilván csak azt akarják, hogy a bolsevizmusnak még egyszer alkalmat adjanak Finnország megtámadására. Azóta a finn hadsereg azzal, hogy a régi finn-szovjet határt átlépve tevékenyen közreműködött Szentpétervár körülzárásában, félreérthetetlen tetteiben is megadta a választ a londoni terveknek. (MN)

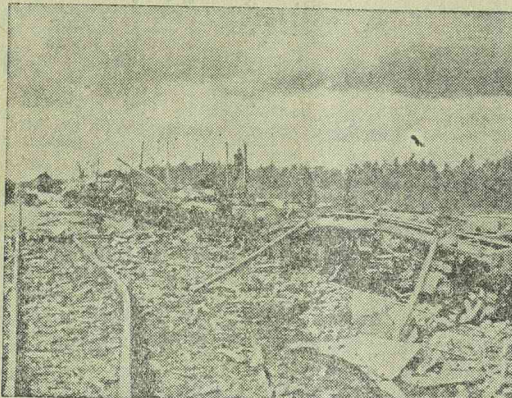
Amateur-fényképeket
Nagyításokat
Reprodukciókat
készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

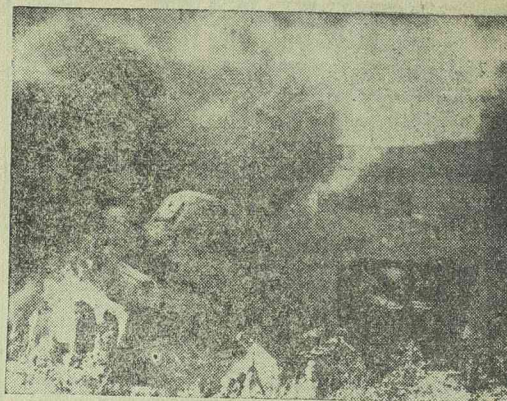
Tim: 100 500, Piața Libertății 4. Tel. 34 30

Naponta növekszik a szovjet hadifoglyok száma

Egy lőszerszállító szovjet vonat romjai

A német páncéltörő ágyúk a bekerített szovjet csapatok áttörési kísérletét meghusitják

Október elsejéig jelentkezni tartoznak mindazok, akiknek nincs mozgósítási parancsuk vagy katonai felmentésük

Bucurestiből jelenti a Rador: Hivatalosan közlik, hogy az otthon tartózkodó és alsó rangfokozatokhoz tartozó hadköteleseket, nemzetiségükre való különbség nélkül, akiknek nincsen sárga vagy piros beíróparancsuk, fehér otthonmaradási parancsuk, munkamozgósítási parancsuk, vagy a mozgósítás alól mentesítő parancsuk, a katonai hatóságok úgy tekintik, hogy katonai helyzetük tisztázatlan. Ezek kötelesek ez év október elsejéig katonai helyzetük tisztázása érdekében csapattestüknél jelentkezni. Azokat, akik a kitűzött határidőig nem jelentkeznek, szökevényeknek tekintik és ellenük a katonai büntető tör-

vénykönyv háborús időre vonatkozó rendelkezései alapján eljárást indítanak és megbüntetik őket. A vonaton való utazás abba a városba, ahol csapattestük van, a katonai könyvecské és a falusi lakosoknál a csendőrség, városi lakosoknál pedig a térparancsnokság által kiadott bizonylat alapján történik. Ebben a bizonylatban fel kell tüntetni a jelentkező nevét, rangját, korosztályát és azt a várost, ahol jelentkeznie kell. Nem kell jelentkezniük azoknak, akik ez év június 22-ike előtt a visszacsatolt Besszarábiában és Bukovina északi részében laktak és a zsidóknak.

A portugál sajtó a monarchikus államforma visszaállítását követeli

Lisszabonból jelenti: A „VOZ” című portugál nap legújabb számában cikk jelent meg, mely a monarchia visszaállítását követeli.

Az elmúlt husz esztendőben sok monarchikus intézményt állítottak már vissza Portugáliában, többek között megszüntették a szavazásokat és a parlamentarizmust. Elhárították azt az akadályt is, mely abból származott, hogy a kormány alárendelték a többség akai atának. Nem létezik már az osztályharcon alapuló gazdasági rend sem, ugyanakkor azonban jelentős fejlődés következett be, — állapítja meg a cikkíró. —

Szorosabbaká váltak a közösségi kapcsolatok, a családi élet elpusztíthatatlan kötelékei, a gazdaság korporációs megszervezése, a sajtóellenőrzés bevezetése és a szilárd és függetlenül kormányzó központi hatalom ma Portugália új értéke.

Csak éppen még a társadalmi építmény befejező szegletköve hiányzik, ami nélkül a ház meginoghat és összeomolhatik. Ez a szegletkö — az uralkodó — beteljesülésre vezérelheti a három nagy problémát, a törvényesség, függetlenség és hatalmi állandóság kérdését. (ESS)

Pétain marsall fegyelemre és együttműködésre inti Franciaország népét

Vichyből jelenti a Rador: Pétain marsall, francia államfő rádiószózatot intézett a francia néphez, melyben szóvá tette a megszálló német csapatok egyes katonái ellen elkövetett, megismétlődő merényleteket.

— Ezek a merényletek a szerencsétlenségek újabb sorára vezethetnek, — mondotta Pétain mar-

sall, s megállapította, hogy a merényletek külföldi ügynököknek tulajdoníthatók.

A francia államfő meglehangú felhívást intézett ezzel kapcsolatban az összes franciákhoz és felszólította őket, működjenek közre minden erejükkel az ilyen bűnös akciók elfojtására.

Zugnak a vészharangok a Távolkeleten

Japán löbb mint egymilliárd ázsiai nevében száll sikra az angolszász bekerítési politikával szemben

Tokióból jelenti: Kametaro Tominaga őrnagy, a japán hadügyminisztérium sajtóosztályának főnöke felhívást intézett Keletázsia elnyomott népeihez. Cikkének ez a címe: Zugnak a vészharangok a Távolkeleten. A felhívás szabadságharcra buzdítja Keletázsia népeit.

Bevezetőjében Tominaga őrnagy utal arra, hogy a mandzsuriai incidens után megindult egyes európai hatalmak és az Északamerikai Egyesült Államok harca Keletázsia ellen.

Japán vállalta a küzdelmet, mert az összes ázsiai népek közös érdekeit védj és több, mint egymilliárd ázsiai nevében száll sikra.

— Sohasem fogjuk elfeledni azt a napot, — hangsztatja Tominaga őrnagy, — amikor Japánnak, Anglia akkori leghűségesebb szövetségésének, el kellett viselnie az erkölcsi megaláztatást Anglia részéről... egy oly megaláztatást, melyben még a legyőzötteket sem részesítették az angolok...

— Japán mindennek ellenére az előző világhábo-

ruban hűségesen teljesítette szövetségesei kötelezettségeit, Anglia viszont semmibe vette a Japánnal kötött szövetséget, melyet csak egy darab papírnak tekintett, s úgy a kilenc hatalmi, mint a négy hatalmi egyezmény révén

London és Washington a távolkeleti status quo fentartásán mesterkedett és Japán érdekeit keresztelte.

— Az esetben, ha Japánt további gazdasági természetű megszorításoknak teszik ki s emiatt belső nehézségei keletkezzenek, nem marad más hátra, mint a nemzeti történelem és becsület elhatározó lépése. Már tíz éve zugnak a vészharangok Távolkeleten az új világrend jelzésére s Keleten és Nyugaton

Japán, Németország és Olaszország határozott léptekkel halad a régi renddel szemben az új világrend felé.

— Erőnkben bízva, itt az ideje, — fejezte be felhívását Kametaro Tominaga őrnagy, — hogy megtegyük ezt az előre vezető lépést és elsősorban utunkból minden ellenállást! (ESS)

Elutazott Rómából Roosevelt vatikáni megbízottja

Rómából jelenti a Német Távirati Iroda: XII. Pius pápa vasárnap délelőtt bucsukihallgatáson fogadta Myron Taylort, Rooseveltnél elnök rendkívüli vatikáni megbízottját. A kihallgatás negyedórát tartott. Myron Taylor repülőgépen hétfőn utazott vissza Amerikába. A pápánál tett látogatása után Myron Taylor felkereste még Maglione bíboros államtitkárt és Monsignore Montinit s délben hagyta el a Vatikánt. (Rador)

Éhínség Szíriában

Vichyből jelenti a Rador: Az NTI értesülése szerint Szíriát éhínség fenyegeti, mert a megszálló angol hatóságok minden élelmiszert saját céljakra elrekvírtak.

Az élelmiszerhiány miatt a spekuláció óriási arányokat öltött.

Az élelmiszerek árai ijesztő módon emelkednek. Egy kilógram liszt ára negyven piaster, vagy még ennél is több, egy kilógram kenyér pedig ötven-hatvan piasterbe kerül. A lakosság körében nagy az izgalom.

Nagy tűz Isztambulban

Isztambulból jelenti a Rador, hogy a Fanar-városnegyedben tűz támadt, amely katasztrófális méreteket öltött. A görög patriarchatus palotája teljesen leégett. Az erős szél által táplált lángok ijesztő gyorsasággal terjedtek el és elborították угyszólván az egész városnegyedet, amelynek épületei nagyobbrészt fából vannak. A hírek szerint eddig többszáz ház és számos mecset pusztult el. A tűz a patriarchatus palotájában keletkezett és rövidzárlat okozta.

FORUM ARAD — Telefon 20-10
a nagyjelmekek színháza

Következő műsor!

Az R. K. O. a legnagyobb amerikai filmgyár bemutatja az „AMANDA”, „FARANDOLA”, A KISASZSZONY GYERMEKE” és az „EGBŐL POTTYANT LANY” után

GINGER ROGERS

legújabb és minden eddiginél sikerültebb zenés, táncos filmvígjátékát a

Szélvészkiasszony! JAMES STEWART-el

Ma a szezon egyik legbájosabb szerelmi meséje

Amikor őifensége szeret Jenny Jugo, Gustav Fröhlich

Műsoron kívül a legújabb 7. sz. O. N. C. háború híradó „Odessza felé”
Előadások 3, 5, 7 15 és 9-30 kor

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babucza György
Eminescu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

A tanév kezdetén

Hangos, kedves tarka kép az utcán: jókedvű gyermekcsoportok mindenfelé... Egyensapkát és karszámot viselő fiúk és leányok leptek el a várost, kettesével, hármassával sietnek reggel az iskola felé, délben pedig, megéhezve, ebédelni. Kipirult arcú diáklányok, kezükben könyvet szorongató diákok, hátukon kis elemózsiás táskával kisebb elemisták és óvodások követik egymást. Mindannyiuk előtt ugyanaz a cél: a tudás.

Ismét elkezdődött egy tanév, megint az iskolába megy egy új generáció. Az élet dübörög tovább. Újabb gyermekek lépik át először az iskola küszöbét, újabb nemzedék kezd munkába, hogy felvértezhesse magát az élet nagy mérkőzéseire. Gondterhes napokban, fegyverropogás közepette nyitlak meg ezen az őszön az iskolák kapui, ahol a pedagógiai karnak továbbra is felebaráti szeretetre kell tanítania a nebulókat. Hirdetni kell a felebaráti szeretetet, mert csak is a felebaráti szeretet az, amely megtudja menteni az emberiséget a romlástól és a kulturát a pusztulástól.

A tanév kezdete újabb gondot jelent tanuló, tanár és szülők számára egyaránt. — mindez azonban egyben valami jóleső megnyugvást is kelt: a gyermek tanul fejlődik, okosodik. A szülők figyelmét leköti a szükséges taneszközök beszerzési gondja. A gyermek tanul és készül az életre. A nagyobbak már tudják, hogy milyen súlyos vihar zajlik körülöttük. Megértik, hogy fokozottabban kell magukhoz szorítani a tankönyvet, erősebb hittel és reménykedéssel kell tanulni. A nagyobbaknak éreznük kell, hogy milyen meleg szeretet és mennyi szülői szívdobbanás kíséri őket most a szeptemberi újrainduláshoz, éreznük kell, hogy tanítóik és tanáraik nemcsak az agyukat, de lelküket is művelik. Nagy szükség van ma erre, hogy a lélek egészséges és erős legyen. — ezt ők is tudják, az iskolák növendékei. Érzik ők azt is, hogy a mai nehéz idők nagy feladatokat rónak az emberre. Igyekeznük kell tehát, hogy beváltsák a szülői reményeket, tanul, igazi emberek legyenek. Ha ezzel a gondolattal indulnak el ebben az iskolai évben is, úgy később, az életben is megtalálják majd a helyüket a kötelességteljesítés, a szeretet, a munka és az építés frontján. (—czay.)

— Minden állampolgárnak meg kell értenie, hogy valóságos lelkiismereti kötelessége minél sürgősebben visszacsatolási köcsönt jegyeznie.

— A lemondott perzsa sah vagyona az államra száll. Teheránból jelenti a Rador: Az NTI közli a teheráni lapok jelentését, amely szerint az új iráni sah elhatározta, hogy édesapja, a lemondott sah egész vagyonát visszaadja az államnak. Az új sah ezt az elhatározását nyomban az eskütétel után miniszterei tudomására hozta.

— Csődöt mondott a szovjet „romboló taktika” Ukrajnában. Rómából jelenti a Rador: A „Popolo di Roma” rámutat arra, hogy a Sztalin által választott „romboló” taktika Ukrajnában csődöt mondott. Az ukránjai földművesek a felszabadító hadsereg védelme alatt nyugodtan újból munkához láttak. Ezenkívül Kiew is minden nagyobb rombolás nélkül került a németek birtokába, mert a szovjet vezetők elmenekültek, amikor látták, minden ellentállás hiábavaló.

— Óvjuk a gyermekeket az ismeretlen „kedveskedőtől”. Az egyik bacau-i elemi iskolában a napokban megjelent egy divatosan öltözött nő és az egyik szünetben, az udvaron játszó gyermekeket süteménnyel kínálta meg. Néhány gyermek evett a süteménnyel, de alig nyelték le az utolsó falatot, heves rosszullét fogta el őket. Különösen két leánykán mutatkoznak súlyos mérgezés tünetei. Az esetről jelentést tettek a hatóságoknak, amelyek megindították a nyomozást a gyanús nő kézrekerítésére. Azokat a süteményeket, amelyek még a gyermekeknél találtak, vegyvizsgálat céljából Bucurestibe küldték. A hatóságok intézkedése folytán a gyermekek állapota javult és tul vannak minden veszélyen.

A dühös férj osztozkodás alkalmából baltával „felezte meg” a családi butorállományt

A morvaországi Höhenzugban egy házaspár hosszú vita és torzsalkodás után elhatározta a válást. A férj ugyan az utolsó napokig hallani sem akart erről, de felesége egyre unszolta az elhatározás lépésre. Az asszony ragaszkodott a „pontos felezéshez” —

mint mondotta, ő is ugyanannyit dolgozott a családi ingóságok megszerzéséért, mint férje. A férfi ezen mód felett felháborodott és felesége rövid távollétéi felhasználva, felesével és fiúrésszel a ház egész butorátát „megfelezte”.

— Beteg asszony belefulladt a Csernába. Vlad Iuliana ötvenegy éves Teliucul Inferior községbeli asszony szívhajban szenvedett. Legutóbb éppen akkor lett rosszul, amikor a Cserna folyón átvezető hidon volt. Az asszony eszméletlenül a folyóba zuhant és a vízbe fulladt.

— Gyilkosság a hegyek között. A hunedoaramegyei Batrana hegységben Ardeleanu Nicolae pásztor megfojtotta társát, Teodorescu Ioant. A két pásztor hosszú idő óta torzsalkodott egymással, mert Teodorescu Ion többször tetten érte Ardeleanut, amikor az a gondjaira bízott juhokból lopni akart. Ardeleanu ezért bosszút esküdtött és az egyik este megleste és végzett vele. Azután Teodorescu Ioan holttestét levelekkel letakarva az egyik bokorba rejtette. A pásztor rejtélyes eltűnéséről tudomást szerzett a csendőrség és a nyomozás során leleplezte a bűntényt, letartóztatta a gyilkos pásztor. Ardeleanu Nicolae kihallgatása során kijelentette, hogy gazdája, Tricu Gheorghe tizenötezer leit ígért neki, ha végez Teodorescu Ioannal. Ugy a gyilkos, mint a felbujtót átadták az ügyvérségnek.

A Monitorul Oficial

és a

Buletinul Justiției

hivatalos lap részére hivatalos és macán hirdeményeket és bármely bucurestii lap részére kereset s apró hirdetéseket elfogad és terminusra megjelenti a

Rudolf Mosse hirdető iroda, Arad, Stada Eminescu 8. Tel. 17-11

A hivatalos lapok részére vidéktől küldött megrendeléseket pontosan eintézzük és a lapellátást terminusra megküldjük

— Tüös a dohányzás a Szaharában, illetőleg még sem az egész sivatagon, mert ha ezt állítanánk, tulajdonoson elvetnénk a súlyköt. Annyi azonban bizonyos, hogy a saharai Beni városban ugyancsak ráfízetne az, aki merészkedne cigarettázní, vagy rágyujtani a pipájára. Beni lakosai ugyanis az ugynevezett karadita szektához tartoznak, amelynek számára ugyanolyan nagy bün a dohányzás, mint a mohamedánok számára az alkohol élvezete. Az Utah állambeli mormonok hasonlóképen irtóznak a dohánytól. Annnyira gyűlölik, hogy még az olyan filmek sem engedik előadni, amelyekben történetesen valaki dohányzik.

— Automata 1100 évvel ezelőtt. Ne higyjük azt, hogy az automata a modern idők vívmánya. Már évszázadokkal ezelőtt ismertek különféle automatákat, melyek közül Theophilus bizánci császár oroszlan-automatái voltak a leghíresebbek. Theophilus császár, aki 829-től 842-ig uralkodott, trónusának mindkét oldalára egy-egy oroszlan állított. Ezekben automata működött, olyan módon, hogy valahányszor a császár trónusán helyet foglalt, az oroszlanok felgaskodtak és félelmes ordítást hallattak.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

— A halálvölgy rejtélye. Ismeretes, hogy Észak-Amerikában, Colorado államban van egy völgy, melyben semmiféle állat nem él meg, rövid tartózkodás után elpusztul. Több mint száz év óta folynak a kísérletek annak megállapítására: mi az oka ennek a rejtélyes jelenségnek. Ezek a kísérletek sikertelenek maradtak, senki sem tudott a nyomára jönni annak a mérgező anyagnak, mely a „halálvölgy” állatait olyan siralmas módon tönkreteszti. Két amerikai kutató Stratford és Miller, nemrég megállapították, hogy ennek a félelmetes völgynek talaja rendkívül gazdag bizonyos ásványnak, a selen-nek sóiban. Ezt az ásványt a növények nem tudják feldolgozni, asszimilálni és az felhalmozódik leveleikben. Az állat, mely ezeket a növényeket eszi, nagy mennyiségben veszi magához a selen sóit, melyek aztán pusztító hatást fejtenek ki szervezetében. Katasztrófális következmények mutatkoznak nemcsak a állat csontjain megpuhulnak és rövidesen bekövetkezik a könyörtelen halál.

Szellemes tolvaj

Egy mannheimi pék pálnéka üvegét biztonság okából a következő feliratokkal látta el: „Vigyázat, mérég!” Annál nagyobb volt meglepetése, mikor megszomjazva a tüzés nedvére — az üveget üresen találta. A „mérég” felirat alatt a következő sorok diszelegtek: „Hálás köszönet a másvilágról! Az öngyilkos.”

— Munkatáborba kerültek a maximális árak be nem tartása miatt. Devai tudósítónk jelenti, hogy a devai törvénytörvény mellett működő különleges bíróság egy hónapra munkatáborba utalta a maximális árak be nem tartása miatt a következő vádlottakat: Marcesan Vilma harau lakosnőt, Haiduc Augustin Barcea-marei lakost, Gros Ilie és Cureac Dumitru ohabai lakosokat és Nicara Solomon az aradmegeyi Varfuri községbeli lakost.

— Száznyolc éves asszony halála. Targovisteban száznyolc éves korában meghalt Anahorlis Róza. A ritka kort elért matróna százhat éves koráig egészséges volt. Akkor azonban megvakult és betegeskedni kezdett, mig most érte is eljött a halál.

— Két súlyos forgalmi baleset. A Canutescu Grigora sofför által vezetett bucurestii rendszámú autó a Bucuresti—Braşov országuton ki akart kerülni egy motorkerékpárost és nagy sebességgel belerohant egy szekérbe. A lovakat hajtó Stoicanici Constanta breazai asszony nyomban meghalt, míg a szekér két másik utasa, Gavriloiu Elena és Gavriloiu Stela, súlyosan megsebesültek. A másik baleset a Bucuresti—Ploesti országuton történt, ahol egy bucurestii és braşovi autó ütközött össze. A két gépkocsi teljesen összetört, de a ronesok alá került két sofför szinte sértetlen maradt.

— A röntgensugarak áldozatai. Amilyen áldást jelentenek a röntgensugarak betegeknek, akiket velük kezelnek, olyan veszélyesek azok a röntgenológusok számára, akik velük állandóan dolgoznak. A röntgensugarak áldozatai közé tartozik Emil Jacquot francia fiatalember, a nancyi közkórház alkalmazottja is. Két hires francia röntgenológus: Baillot és Turchin a veszélyes sugarakkal való állandó munka következtében olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy mindkettőjüknek karját amputálni kellett. Jacquot Emil kórházi alkalmazott segédkezett a tragikus sorsu orvosoknak a röntgenvizsgálatoikkal s az ő testét is egészen szétroncsolták idők folyamán a röntgensugarak, melyeknek szintén áldozatul esett. Jacquot nagyon jól ismerte a rá leselkedő veszélyt, munkáját azonban ennek ellenére sem hagyta abba. Az emberiség szolgálatában tanusított bátor magatartásáért évek előtt a becsületrend szalagjával tüntették ki s azonkívül számos francia és amerikai tudományos társaságtól kapott aranyérmét a derék Emil Jacquot, akit szintén megölték a röntgensugarak.

— A világ legnagyobb társasgépkocsija. A napokban Rómában forgalomba helyezték a világ legnagyobb autóbuszát. Az új társasgépkocsi tizennyolc és fél méter hosszú, villanyerő hajtja és kétszáz utast tud egyszerre szállítani. Az eddig legnagyobb társasgépkocsik az Egyesült Államokban és Milánóban közlekedtek, de azok hossza csak tizennégy méter.

BEVONULTAK
munkaszolgálatot teljesítők részére

Halálvölgy
külföldi minta szerint készit

LUCZAY
paplankészitő

TIMISOARA II, STR. ODOBESCU 6.

— Bulgária részvételé Icanitiu tábornok hősi halála alkalmából. Szófiából jelenti a Rador: Icanitiu Alexandru tábornok, vezérkari főnök hősi halála alkalmából a bolgár királyi ház udvarnagyi hivatalának osztályfőnöke, Hangioff, Boris király részvétét fejezte ki Caranfil román követnek. A bolgár kormány és hadsereg képviselői ugyanakkor szintén részvétnyilatkozatot tettek a román követségen.

— Szerencsétlenség az állomáson. Sava Mihai aradi vasúti fékező a vonat tolatása közben a kerekek alá esett és súlyos sérüléseket szenvedett. Kórházba szállították.

— Olaszország nem tiltakozott a Vatikánnál. Rómából jelenti a Rador: Illetékes római körök határozottan cáfolják, hamisaknak és céltzatoknak minősítik az ellenséges propaganda ama hírverését, mely szerint D'Attolico olasz szentszéki követ közölte volna a Vatikánnal, hogy az olasz kormány nem tűri tovább Roosevelt elnök vatikáni megbízottjának jelenlétét Olaszországban.

— Betörők az aradi tábla előtt. Az aradi büntető-tábla elutasította Bachman Agoston és Ardelean Teodor felebbezését, akiket a törvényszék betörésekért két-hét vi fogházra ítél s ők ezt az ítéletet megfélebezték.

— Szabaddá helyezett gyilkos. Az aradi büntető-tábla szabaddá helyezte Tauț Ilie lazareni községbeli lakost, akit gyilkosságért tartóztattak le. Tautot ugyanis a nagyváradi törvényszék annakidején két évi fogházra ítélte, de mielőtt kitöltötte volna büntetését, a magyar amnesztia-rendelet alapján szabaddá helyezték. Taut ekkor Romániába jött, itt elfogták és letartóztatták.

Allerhandné Kelly Erzsebet

vizsgázott kozmetikus tanítványok teljes képzését, elméleti és gyakorlati előkészítését vizsgálja vála. Feltétel négy középiskolai végzettség. Arad, Bulev. Gen. Dragalina 2, a Kultur-palotával szemben

— Az új lakbérleti törvény értelmezése. Ismertettük az új lakbérleti törvényt. Ennek előírásai értelmében a bérlőket védő intézkedések nem vonatkoznak a zsidókra még akkor sem, ha zsidó tulajdonos házában laknak. A november elsejével életbe lépő házbéremelésről a háztulajdonos nem köteles a bérlőket értesíteni. Azok a bérlők azonban, akik a felemelt bérek mellett nem óhajtják a lakbérleti szerződés meghosszabbítását, erről legkésőbb szeptember 26-ig értesíteni kötelesek a háztulajdonost. Az értesítés ajánlottan feladott írással történik. Ebben az esetben azonban kötelesek november elsejével a lakásból kiköltözni. Amennyiben a bérlő ezt az értesítést elmulasztja, köteles november elsejétől kezdve a felemelt bért fizetni. A törvényes rendelkezések értelmében a lakáshivatalok továbbra is működnek. Köztisztviselői állást betöltő háztulajdonosok felszabadíthatnak házukban a saját célra lakást, ha a házat az év január elseje előtt vásárolták és abban a városban teljesítenek szolgáltatást, ahol a házuk van. A kiszemelt lakás bérlőjét azonban szeptember 24-ig erről értesíteni tartoznak. A november elsejére történt felmondások nem érvényesek.

ARADON

DÉLI HIRLAP

részére hirdetéseket és előzetéseket felvesz a

RUDOLF MOSSE hirdető iroda, Arad, Strada Eminescu 8 Telefon 17-11

A reggel 10 óráig teladott hirdetések a másnap reggeli lapban megjelennek.

— BULGÁRIÁBAN BEVEZETTÉK A HÁBORUS TÖRVÉNYKEZÉST. Szófiából jelenti a NTI: A bolgár hivatalos lapban megjelent a miniszterelnökség rendelete, amely az egész ország területére életbe lépteti a háborus törvénykezést. A rendelet kimondja, hogy az intézkedéssel biztosítani kívánják a rend megőrzését, valamint mindazoknak a bűncselekményeknek megtorlását, amelyek az ország biztonságát érinthetik.

— Tűzvész egy amerikai városban. Bosztonból jelenti a Rador, hogy pénteken éjjel hatalmas tűz támadt az egyik gépkocsiszímben. A továbbterjedő lángok, amelyeket a heves szélvihar is támogatott, hat házat, két üzletet és száz gépkocsit elhamvasztottak. A lángok hetven méter magasságot értek el és száz kilométer távolságból voltak láthatók. A kár egy millió dollár.

— Megnyílt a bécsi őszi-vásár. Bécsből jelenti a Rador: Vasárnap megnyílt a bécsi őszi-vásár, amelyen tizehárom nemzet kiállítói vesznek részt.

— Roosevelt nem nyugszik. Newyorkból jelenti a Rador: Roosevelt elnök megbeszélést folytatott Hull külügyminiszterrel és Stark tengernaggyal, a haditengerészet képviselőjével. Mértékadó amerikai helyen úgy vélik, hogy a megbeszélések az amerikai flotta csendesóceáni újabb tengelyellenes akcióinak előjelei.

— Wheeler szenátor elítéli a Fehér Ház politikáját. Newyorkból jelenti a Rador: Wheeler szenátor sajtónyilatkozatában kijelentette, Roosevelt azáltal, hogy parancsot adott az amerikai hajóhadnak a tüzelésre, minden emberileg lehető megkísérelt Amerika háboruba taszítására.

HAZAK FÖLDEK SZÖLŐK MALMOK TELKEK minden árfokozatban
Hatschek ügynökség

Arad, Bul. Caro' 17 (volt 46) Tel. 16-5

— Szovjet küldöttség tért vissza Amerikából. Stockholmól jelenti az NTI: A Reuter ügynökségnek Seattleből érkező közlése szerint az a két szovjet vízirepülőgép, mely a közelmúltban egy szovjet hatonai küldöttséget szállított Amerikába, Alaszkán keresztül visszatért a Szovjetunióba. Az elindult negyvenhét kiküldöttből kilenc, valamint még egy más utas érkezett.

— Német építészeti kiállítás Budapesten. Budapestről jelenti a Rador: Szombaton nyílt meg Budapesten a modern német építészeti kiállítás. A megnyitó ünnepségen megjelent Bárdossy László dr. miniszterelnök is. A német birodalmi propagadaminisztériumot Gütterer dr. képviselte.

— Kinevezték Irán új miniszterelnökét. Kabulból jelenti a Rador: A teherani rádió közölte, hogy az új perzsa sah Faruhiszit bizta meg a miniszterelnöki teendők vezetésével. Az új iráni kormány többi tagjait később nevezik ki. Az új sah általános amnesztiát engedélyezett. Számos politikai foglyot szabadonbocsátottak.

Humor

A REJTÉLY

— Hány éves vagy kisfiú?
— Nem tudom. A mama huszonhat éves volt amikor születtem, de ma már csak huszonnégy

AZ ISKOLÁBAN

— Melyik rovarnak van a legkevesebb táplálékra szüksége? — kérdezi a tanító az iskolában.
Nagy csend, Lacika jelentkezik:
— A molynak!
— Miért éppen a molynak?
— Mert az mindig csak lyukat rág!

KÁVÉHAZBAN

Első törzsvendég: Kérlek, öregem, nem adhatnál száz leit kölcsön néhány napra, egy igazi, együttérző jóbarátodnak?
Második törzsvendég: Ó, hogyan, hogyan, ez természet! De (mély sóhajjal) hol vannak most az igazi jóbarátok?

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64 Előadások 5, 7:30 és 9:30-kor

Ma utoljára

Intermezzo... Egy szerelem története

Az asszonyok és leányok filmje

INGRID BERGMANN, LESSLIE HUWARD ;— Leguiabb UFA-jurnal

Hosszas utánjárás és nagy áldozatok árán sikerült végre megszereznünk minden idők legnagyobb német filmjét:

Vörös bestiák

A cári Oroszország bukása és a vörös bestiák uralomra jutása
Vér és borzalom, terror és szenvedés

A Romániai Magyar Népközösség hivatalos közleményei

Gyárfás Elemér dr. a Romániai Magyar Népközösség országos elnöke a következőket közli:

Nagy Miklós dr. aiudi ügyvéd technikai akadályok miatt nem vehette át a Romániai Magyar Népközösség országos irodájának vezetését. Ezért továbbra is Gyárfás Elemér dr. országos elnök intézi az országos iroda ügyeit.

— Iskolai nehézségek Angliában. Stockholmól jelenti a Rador: A Steiani-iroda közli, hogy a svéd újságok értesülése szerint a londoni iskolákban nagy a tanárihiány, az iskolahelyiségek pedig elégtelenek és nem tudják befogadni azokat a gyermekeket, akiket az elmúlt évben elszállítottak Londonból a légi támadás veszélye miatt, de most újból visszatértek az angol fővárosba. Illetékes angol körök véleménye szerint a gyermekek egy részét Londonból újra vidékre kell szállítani.

— Kivételeznek Roosevelt fiaival. Newyorkból jelenti a Rador: Fish köztársasági párti képviselő kijelentette, hogy Roosevelt fiainak oly előjogai vannak, mintha kivételes bánásmódban részesül — hercegek lennének. Az elnök rokonai háborus uszítók. Ha Roosevelt a kongresszus elé terjeszti a hadüzenet kérését, 2:1 arányban vereséget szenvedne.

Rotációs gép

német gyártmányu 12-es, üzemi képes állapotban, kalanderral, öntödével és teljes felszereléssel eladó
Részletes felvilágosítást ad

Jombart, Aradul Nou, Muresel 56
(Aradmegye)

— Halálba kergette az ital. Barna Nicolae ötvenhat éves hunedoaramegyei Taratel községbeli lakos felakasztotta magát és mire hozzátartozói megtalálták, már halott volt. A gazdálkodó részeges ember volt és úgy hiszik, tettét emiatt követte el.

— Kitiintetett német zuhanóbombázó tiszt. Berlinből jelenti a Rador, hogy Göring birodalmi tábornagy a német légió parancsnokának előterjesztésére, Hitler vezér és kancellár Schiaier repülőfőhadnagyot, egy zuhanóbombázó osztag parancsnokát a Vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki. Schiaier főhadnagy a La Manche-csatornában és a Földközi-tengeren ért el különösen fontos sikereket hadi- és kereskedelmi hajók ellen.

Ügyeletes gyógyszertárak

Kedden, szeptember 23-án Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Dick (Marasesti utca és Consistorului utca sarok), Janka (Regele Ferdinand-ut) és Weisz (Avram Iancu-tér).

Mozi

Aradon kedden a mozik műsora a következő: Corso: Intermezzo... Egy szerelem története (amerikai film). Forum: Amikor Öfensége szeret (német film).

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64 Előadások 5, 7:30 és 9:30-kor

Ma utoljára

Intermezzo... Egy szerelem története

Az asszonyok és leányok filmje

INGRID BERGMANN, LESSLIE HUWARD ;— Leguiabb UFA-jurnal

Hosszas utánjárás és nagy áldozatok árán sikerült végre megszereznünk minden idők legnagyobb német filmjét:

Vörös bestiák

A cári Oroszország bukása és a vörös bestiák uralomra jutása
Vér és borzalom, terror és szenvedés

SPORTTESEMÉNYEK

Szép győzelemmel folytatta sikereit a Chinezu.-CAMT

Chinezul-CAMT—CFR 4:1 (2:0)

Összefogásban van az erő, ezt bizonyítja a Chinezu. és a CAMT jó sikerült egyesülése. A játékosok nagy megértéssel küzdenek a közös célért, a jó és sikeres szereplésért. A vasárnapi mérkőzésen már tapasztalható lett, hogy a közönség is felkarolja a régiékből alakult új egyesületet. Egy-egy szép ma-zöld akció után felhangzott a régen nem hallott taps, amit a játékosok szép gólokkal és végeredményben ezzel az értékes győzelemmel háláltak meg. Csak így tovább, a közönség felmelegedése minden ösztönnyel bátorítólag hat majd a fiatal csapatra is és a játékosok, ha mögöttük érzik a közönségük biztató szeretetét, akkor még sokkal nagyobb teljesítményekre is képesek lesznek.

A vasárnapi mérkőzésen ügyesen játszott a Chinezu-CAMT. Jól kihasználta a játékosok a kínálózó gólkalkalmakat és a mezőnyben jól játszó CFR támadásait sikerült ártalmatlanná tenni. És végre, most már meg lehet írni, jó kapusa is van a csapatnak. A védelemben Galgóczy ismét kezd bejelönni a háttérjátékba, különösen a második félidőben régi A-ligabeli formájára emlékeztetett. Mellette a fiatal Freihardt nagyon hasznosan játszott. A fedezetsorban

Iliás és Petschovszky volt kitünő, Losonec nincs képességei teljes birtokában — betegeskedik. A csatársorban a balszárny volt többet játékban. A jobb oldalon Tóth gyorsaságát kellene növelni, míg Csapót kis-kis elhanyagolták társai.

A CFR együttesében Barna nagy munkát végzett. A fedezetsorban Urecheatu, míg elől Incedy és Nicusan dolgoztak sokat.

Alig kezdtek és három perc alatt máris 2:0-ra vezetett az egyesült csapat Kovács váratlan nagy lövésével és Buroknak a felső sarokba vágódó beadásszerű labdájával. A két gól után változtatás a játék, amelyben a CFR is sokszor veszélyeztetett. Szünet után a 7. percben szöglet után Tóth nagy lövése vágódott a felső sarokba (3:0). Majd két perc múlva Csapó szerezte a negyedik gólt. A 17. percben Nicusanak sikerült szépítene (4:1).

Csapatösszeállítások: Chinezu-CAMT: Momirov — Galgóczy, Freihardt — Iliás, Petschovszky, Losonec — Csapó, Tóth, Kovács, Wilhelm, Burok. CFR: Gruin — Barna, Covajdean — Ilici, Urecheatu. Morar — Lungu, Muntean, Nicusan, Incedy, Batrin.

Konrádnak nem lehet gólt rugni...

UDR—SSMR 4:0 (3:0)

A resitai helyi rangadó kitünő játékot hozott, melynek során az UDR megérdemelten győzött, bár az SSMR a mezőnyben egyáltalában nem játszott alárendelt szerepet. A munkások sokat voltak támadásban, de csatáiraik nem boldogultak a kitünő UDR-védelemmel, melyben Konrád ez alkalommal ismét nem kapott gólt és így a Basarabia-kupában az egyetlen kapuvéd, aki azzal dicsekedhet, hogy gólt még nem kapott.

Az UDR és egyben a mezőny legjobb embere Zsizsik volt, aki annak ellenére, hogy sokat dolgozott hátul is, mégis mind a négy gólt ő szerezte.

A két csapat összeállításai a következők:
UDR: Konrád — Fodor, Alasu — Nagy, Csipai, Szöllősy — Dura, Huber, Cosma, Zsizsik, Köhl.

SSMR: Kovács — Pataki, Dittrich — Stach, Floruti, Brandl — Lakatos II, Weisz, Balázs, Lakstatter, Almer.

Ismét 8:1-re kaptak ki az egyetemisták

Electrica—Politechnica 8:1 (2:1)

A Chinezu-CAMT csapatától elszenvetett vereség után a Politechnica most az Electricától is ugyanolyan arányban szenvedett vereséget. Ezek a nagy vereségek mind az erőnlét hiányára vezethetők vissza. Az egyetemisták csak későn kezdik az edzéseket és természetesen nem tudják ebben a tekintetben utólrni azokat a csapatokat, melyek egész nyáron át is együtt vannak. Ezzel szemben az Electrica kitünően összedolgozott együttes, amely azt sem éri meg, hogy egyszerre több állandó játékosát nélkülözi. A fiatalok megfelelően illeszkednek bele a csapatba és csaknem teljes értékkel pótolják a hiányzókat. Ez az elsőrangú nevelő munka eredménye, amit követendő például le-

hetne állítani több ugynevezett nagy csapatnak.

A játék folyamán csaknem állandó Electrica-fölény volt. A villamos csapat Trifunov — Ghindel, Müller — Janovits, Pósa, Marcu — Gräber, Pozmor, Biró, Gaál, Wilhelm összeállításban sok helyzetet dolgozott ki, de azokat csak a mérkőzés vége felé tudta gólokra felváltani. Az első félidőben Biró két nagy gólja után Giurgiu 11-esből javított. Szünet után hosszú, de meddő fölény után Gräber kétszer egymásután gólozott, majd Wilhelm és később 11-esből Gaál növelték az előnyt. Ezután már csak Gaál rugtak egy-egy gólt.

Sikertelenségi sorozat...

Vulturii—Ripensia 4:1 (2:1)

Amint az előrelátható volt, a Ripensia sikertelenségi sorozata folytatódik. Papíron még ma is sok jövevű játékos van a Ripensianak, de ezek közül a legtöbb nem játszik. A beállított tartalékok pedig nem tudják a sok sikert elért színeket megfelelően képviselni.

Igy csak az avatatlank előtt tűnik érthetetlennek az a sikertelenségi sorozat, amellyel a csapat hétről-hétre „meglepi” a híveket.

Ezt a lugoji vereséget is a beavatottak már előre látták és még az arányt sem tartják meglepőnek.

AZ ELSŐ CSOPORT ÁLLÁSA:

UDR	3	3	—	15:0	6
Chinezul-CAMT	3	2	—	12:5	4
Electrica	3	2	—	12:8	4
CFR	3	1	1	7:9	3
Vulturii	3	1	1	6:10	3
SSMR	3	1	—	5:7	2
Ripensia	2	—	—	3:8	—
Politechnica	2	—	—	2:16	—

TOVÁBBI BASARABIA-KUPA EREDMÉNYEK

Bucuresti: Rapid—Turda 5:0 (2:0), góllövők: Barátky (2), Bogdan (2) és Radu Florian. Unirea Tricolor—Olimpia 4:1 (2:1), góllövők: Cricitoiu (2) és Niculescu (2), illetve Müller (volt CAMT). Juventus — Sportul Studentesc 0:0. Arad: Gloria—SGR 6:1 (5:0), Mica—Unirea 5:1 (1:0), Crisana CFR—Transilvania 2:0 (2:0), Brasov: Metrom—Voina 4:2 (1:1), Zarnesti: UA Brasov—Bursa 3:1, Braila: Franco Romana—DVA 6:2 (2:1), Galati: Gloria CFR—VTM 11:0.

TIMISOARAI KERÜLETI BAJNOKSÁGOK

Pátia—Progresszul 1:1 (1:0).
Banatul—Vulturii 4:3 (3:2).
UDR II—Juventus 3:2 (1:0).

Ujabb meglepetések a magyar labdarugó NB I-ben

A kiegyenlített erőviszonyok teszik azt, hogy a magyar labdarugó NB I-ben az idén nincs előre elkönyvelt mérkőzés. Hétről-hétre olyan meglepetések adódnak, amilyeneket a legmerészebb fantáziájú szurkolók még álmukban sem mernek elgondolni. Ez a bizonytalanság az, ami izgalmassá tesz egy bajnokságot. Vasárnap is számos vasos meglepetés adódott és most már egyetlen csapat sincsen pont nélkül. Az ujonckok is jól megállják helyüket, ezt bizonyítja különben az eredményeken kívül a táblázat is.

A hatodik forduló eredményei a következők:
Lampart—Ujpest 3:3 (3:1). Az Ujpest csak nehezen tudott kiegyenlíteni. Érdekes, hogy bár egy pontot leadott, mégis a lila-fehér csapat került a bajnokság élére.

WMFC—Szeged AK 3:0 (1:0). A WMFC biztosan győzött az eddig vezetők Szeged felett. Főleg a csepeliek fedezetsora volt elemében.

Ferencváros—MÁVAG 9:0 (3:0). A Fradiban már játszott a kölni ügy miatt örökre elfiltott Kiszely is, aki kegyelmet kapott és ezen az első mérkőzésén egymaga öt gólt rugott.

Kolac—NAC 5:3 (0:3). A nagyváradi csapat az első félidőben már 3:0-ra vezetett. A második félidőben a kolozsváriak pompás hajrával a maguk javára fordították az eredményt.

Gamma—Elektromos 3:1 (1:1). A nagy csapatahoz méltó javuló formában biztosan győzött a Gamma.

SalBTC—Szolnok 4:4 (3:2). A tarjániaiak már vezettek, de a jobb Szolnoknak sikerült egy pontot megmentenie.

Kispest—Szegedi VSE 2:2 (2:1). A két sereghajtó megosztotta a pontokat.

Ujvidéki AC—DiMÁVAG 3:3 (2:1). A diósgyőri csapatnak ugyancsak meg kellett dolgoznia, hogy Ujvidékről hazamentesen egy pontot.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA A KÖVETKEZŐ:

Ujpest	6	4	2	—	23:10	10
WMFC	6	5	—	1	16:8	10
Szeged	6	4	1	1	29:9	9
Ferencváros	6	4	1	1	37:14	9
Gamma	6	4	—	2	18:11	8
NAC	6	3	2	1	19:13	8
Szolnok	6	3	2	1	16:11	8
DiMÁVAG	6	2	2	2	16:14	6
Kolac	6	3	—	3	16:16	6
Elektromos	6	2	1	3	14:12	5
SalBTC	6	2	1	3	15:18	5
UAC	6	2	1	3	11:22	5
Lampart	6	1	1	4	12:30	3
MÁVAG	6	—	2	4	6:22	2
Kispest	6	—	1	5	10:26	1
SzVSE	6	—	1	5	7:29	1

Sport-Foto-Optic

A legelősebb sport-ekek és azok javítása

A. M. MULLER-nél

TIMISOARA

I, Str. Soldater 11

Telefon 10-19 Fióküzet: IV, Bul. Berthelot 10

Rádió

KEDD, SZEPTEMBER 23

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 A rádiózenekar hangversenye. 19 Tudományos szemle. 19.15 A hangverseny folytatása. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I: 6.40 Ebresztő, torna. 7 Hírek, utána hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Előadás. 10.45 Divattudósítás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Zenekari hangverseny. 14.30 Hírek. 15.20 Énekhangverseny. 15.40 Háziasszonyok beszélgetnek. 15.55 Hegedűhangverseny. 16 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Hanglemek. 17.35 Előadás. 18 Cigányzene. 18.30 Előadás. 19 Hírek. 19.20 Zenekari hangverseny. 19.50 Előadás. 20 Donna Diania című vígjáték előadása. 21.40 Hírek. 22 Zenekari hangverseny. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

SZERDA, SZEPTEMBER 24

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hanglemek. 12.20 Tarka zene hanglemek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 Előadás zenével. 19 Irodalmi szemle. 19.15 Könnyű zene. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.15 Hanglemek. 20.30 Németország órája.

Rövidhullámú román adó: 23 Német nyelvű adás, hanglemek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemek.

Budapest I: 6.40 Ebresztő, utána torna. 7 Hírek, utána hanglemek. 10 Hírek. 10.20 Háziasszonyok beszélgetnek. 10.45 Harsányi Gizi előadása. 12.10 Hanglemek. 12.40 Hírek. 13.30 Táncczene. 14.30 Hírek. 15.20 Ének. 16.15 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 A rádiózenekar hangversenye. 17.55 Előadás. 18.20 Katonaműsor. 19 Hírek. 19.20 Molnár Klára hangversenye. 19.50 Zene. 20.20 Hanglemek. 20.45 Szabó Zoltán előadása. 21 Pertis Pál cigányzenekarának hangversenye. 21.40 Hírek. 22.10 Melles Béla zenekarának hangversenye. 23 Idegen nyelvű hírek. 23.25 Jazz-tr. 24 Hírek.

Budapest II: nem közvetít műsort.

= KÖZGAZDASÁG =

Csökkent Németországban a csődök és kényszeregyezségek száma

A német gazdasági élet rendkívüli ellentálló erővel rendelkezik

A világháború előtti utolsó öt évben Németországban a csődök és kényszeregyezségek évi átlaga 11.534 volt. A harmadik birodalom megalakulását megelőző évben pusztán a csődök száma is 14.138-ra szökött fel. Ez a szám 1933-ban, az új gazdasági rend bevezetésének évében már 7954-re esett vissza és a csökkenő irányzat egyenes ítemben azóta is folytatódott. 1938-ban már csak 3740, 1939-ben 2440 és a háborús 1940-ben csupán 1406 volt a csődök száma.

Ezzel Németországban a csődök száma rekordmélypontra csökkent.

A háború első két évében a visszaesés 34,8, illetőleg 42,4 százalékot tett ki. Hasonló a fejlődés a kényszeregyezségek eljárási terén is: 1932-ben 6189, 1933-ban 1476, 1938-ban 275, 1939-ben 156, 1940-ben pedig már csak 50 kényszeregyezés fordult elő, a csökkenés tehát 1938-tól 1939-ig 43,3, 1939-től 1940-ig 67,9

százalékos.

A csődök 90 és a kényszeregyezségek 80 százaléka mint 1938-ban az utána következő két évben is a be nem jegyzet vállalkozásokra és magáncégekre esett.

Némi emelkedés egyedül a részvénytársaságok csoportjában mutatkozott.

A csődök száma itt az 1939 évi 6-ról 1940-ben 10-re növekedett, míg 1938-ban még 18 volt. Ebben a csoportban azonban már olyan kis számok szerepelnek, hogy a nagy számok statisztikai törvénye már nem érvényesülhet és így az ingadozások gyakorlatilag nem haladhatnak párhuzamosan az általános fejlődés irányával. A részvénytársaságok csődjének az utolsó évben mutatkozó jelentéktelen emelkedés tehát nem csökkentheti annak a megállapításnak helyességét, hogy a német gazdasági élet a háborúban is rendkívüli ellentálló erővel rendelkezik. (dr. n. l.)

Egy év alatt megötszöröződött a japán iparügyi minisztérium költségvetési előirányzata

Tókiói jelentések szerint a japán iparügyi minisztérium költségvetési előirányzata az 1941/42. évi 247 millió yennel szemben 1942/43-ra 1,3 milliárd yen kiadásával számol. A szokatlan növekedést a minisztérium feladatkorének rendkívüli megnagyobbodása magyarázza. Az új feladatok között elsősorban a kelet-ázsiai gazdasági öv bányászatának és kémiai iparjának fejlesztése, az új kivitt ellenőrző szervek felállítása, a japán vasipar, továbbá szén- és fémbányászat támogatása, bizonyos szabadalmazott gyártási eljárásoknak az egész japán iparra való kiterjesztéséből egyes vállalatokra háramló veszteségek kártalanítása, a raktáron lévő árucikkek kivételének finanszírozása, az üzembeszüntetésre kényszerült iparvállalatok felszerelésének átvételével kapcsolatos kártalanítások, végül pedig a légitámadások okozta károk biztosításának megszervezése érdemel említést. (MN).

A VÖRÖS POKOL

Írta: Andrej Andrejovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HÍRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

35 Másnap aztán folytatódott az egyhangu börtönélet.

A többiek már ugylátszik nem is gondoltak Zinovjev báróra. Én azonban nem tudtam elfeledni az éreget, akinek mellettém levő pucos megüresedett.

Most már, hogy nem kellett Zinovjevét ápolni, gondolatban még többet foglalkoztam a lányával, mint eddig. Szegény kicsikének, gondoltam, még sejtelle sincsen, hogy az apja már nincsen az élek sorában.

Az ártatlanság színében csillogó szép arcát szinte enélkül magam előtt láttam. Sokszor jutottam kísértésbe, hogy a ruhám alatt a mellemen nyugvó bórzacskóból elővegym a medalliont és megnézzem az arcképet. Amde mindig ellentállottam ennek a vágyamnak. Nem azért nem cselekedtem ezt, mintha restelkedtem volna fogolytársaim előtt, vagy mintha tartottam volna tőlük. Hiszen ugysem figyettek rám és tőlük napjában akár huszszor is elővehettek volna a medalliont. De nem te. intettem meg a képet azért, mert tudtam, hogy A. na Grigorovna kedves arcát a lelkemben a szememmel látott valóság alapján örökítettem meg, amely hivebb és igazabb még a legművészebb festett képnél is.

Azt azonban gyakran megtettem, hogy jobb tereyemet a mellemre tettem és a ruhám alatt levő bórzacskót Anna Grigorovna arcképevel még szorosabban a szívemhez szoritottam. Ugy éreztem olyankor, mintha magát Anna Grigorovnákat öleltem volna a keblemre.

Egyetlen egyszer láttam Zinovjev báró fiatal leányát, alig néhány szót váltottam vele, de éreztem,

hogy olthatatlan vonalom támadt bennem iránta.

— Szeretek, szeretlek, szeretlek, drága Anna Grigorovna, tündérekem, mindenkiem, szeretlek, — kiáltogattam naponta százszor is a levegőn által feljebb éma vallomásomat.

Akran azonban keserves szomorúság fogott el. Azon töprengtem, hogy Isten minek oitotta belém ezt a céltalan szerelmet? Hiszen bizonyos, hogy Anna Grigorovnákat már aligha látom többet ebben az életben, amely számomra már olyan rövid, hogy minden nap, sőt minden órában váratlanul megszakadhat. Jobb volna talán kiüzeni kitépni ezt a reménytelen szerelmet a szivemből.

— Nem, nem, — tiltakoztam nyomban e lehetőség ellen — ha reménytelen is ez a szerelmem, de szán, viaszszál és felemel. Mearanyozza utolsó óráimat és erőssé tesz, hogy nyugodtan nézzek majd szembe a halállal.

11. ISTEN JART A BÖRTÖNBEN

Teltek a napok.

Egy reggelen vörös katonák jelentek meg a cellánkban és idegesen takarítani kezdtek. Sepertek, összedzédtek a szemetet és ránkkiáltottak:

— Csak dolgunk van miattatok, naplopó burzsuj tavarisok. Ellenőrző bizottság érkezik a börtönbe, hogy megvizsgálja, tiszták-e a cellák és rendben van-e minden. Mosakodjatok meg és hozzátok rendbe a ruhátokat és a fekvőhelyeket. A nékrók legyenek rendesen elterítve. Jaj lesz annak, kinél valamit kifogásolnak. Azt a bizottság távozása után elevenen megnyuzzuk.

Nem kellett sokáig várni a bizottságra. Három vörös karszallagos kommunista volt a bizottság. Alaposan megvizsgálták cellánkat. Kérdezgettek minket, hogy a bánásmóddal és az élelmézzel hogyan vagyunk megelégedve.

Az egyik széles vállú, n gyszakállu bizottsági tag mogorván szól ránk:

— A külföldi követeknek, az angoloknak, franciáknak, svédeknek és az amerikaiaknak köszönhetitek ezt a vizsgálatot. Ezek a külföldi burzsujok azt hiszik, hogy mindenbe beleláthatnak. Azzal jöttek, hogy hallomásuk szerint a szovjet börtön-

önálló ir kereskedelmi flottá. Irország elhatározta, hogy az ország élelmiszerellátásának biztosítására husz hajóból álló kereskedelmi flottát állít fel. Eddig mindössze öt hajót sikerült vásárolni. (MN).

Füvel fűtött mozdonyok. A szénhiány következtében a tuniszi vasutak bevezették a mozdonyoknak a Tuniszban nagy mennyiségben található halfafüvet való fűtését. Az eredmények kielégítőek. Száz kilométeres szakaszon a mozdonyok fűtésére ötven bal halfafüve van szükség.

További korlátozások várhatók a Délamerikába irányuló északamerikai szállításokban. Amerikai jelentések szerint Beaverbrook lord az Egyesült Államok kormányát felszólította, hogy a Nagybritanniába irányuló szállítások érdekében a délamerikai kivitel további drasztikus korlátozására tegyen lépéseket. A kívánság főként az acéla, gépekre és fémárukra vonatkozik. Az Egyesült Államok kereskedelmiügyi minisztériuma az angol követelésre való tekintettel a közeljövőben valószínűleg szakvéleményt fog készíteni annak a kérdésnek eldöntésére, hogy a délamerikai kivitel milyen tételeit lehetne Angliába irányítani. Ezek a hírek az Unió külkereskedelmi köreit nagy mértékben nyugtalanítják. Utalnak arra, hogy az Unió kivitelének újabb megszorítása az Egyesült Államok tekintélyére Délamerikában megszeméltető hatást gyakorolna, már csak azért is, mert Észak-amerika nem réziben éppen délamerikai üzletfeleinek előnybenrészesítését jelentette be. (MN).

Határidő napló

SZEPTEMBER 30:

A román és az országban állomásozó német katonai egységek részére történt szállítások után esedékes bélyegilleték, fogyasztási és forgalmi adó eddig a napig kifizetendő.

Behozatali regiszterek láttaozása lejár.

Rekvirálási bönök bevonása és kifizetése eddig a napig történik.

Fa- és gumitalpu textilcipők vámkedvezménye lejár.

FORDITÁST

román és magyar nyelvű, okmányokat, irodalmi és szakműveket

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

töneiben kegyetlenül bánunk a burzsuj foglyokkal. Meg kellett ígérnünk, hogy megvizsgáljuk a helyzetet és a tapasztalatokról jegyzőkönyvet készítünk, amelyet majd bemutatunk nekik.

Egy másik bizottsági tag is beszélt:

— Minden panaszt beírunk a jegyzőkönyvbe. Tehát, akinek sérelme, vagy kívánsága van, az csak mondja ki bátran, nem lesz semmi baja, csak...

— Csak, — folytatta a harmadik társával szussal mutattak, hogy az ilyen panaszkodónak csak elvágják a torkát.

Nézdélgéltek még egy darabig a cellában és ismételten felszólították a foglyokat, jelentkezzék az, akinek kifogásolni valója van. Természetesen nem jelentkezett senki és mindnyájan mélyen hallgattunk.

— Miután hallgattok, — jelentette ki az, aki a nyakelvágot mutatta — látjuk, hogy nincsen panaszotok, tavarisok, sőt a hallgatás azt is jelenti, hogy mindennel meg vagytok elégedve. Így fogjuk a jegyzőkönyvet megszerkeszteni a cellátokról. Gyerintek! Ezt a felszólítást két másik társáról intézte, akikkel együtt meg is indult nyomban az ajtó felé.

Már majdnem a kijáráthoz érkezték, amikor a fekete szakállas így szólta a két másikhoz:

— Tavarisi, menjetek előre a következő cellába. Ugy vedem észre, hogy néhány burzsujszemben gyilkos kommunistagyűlölőt izzik. Hát egy kicsit meg akarom mosni ezeket: a disznóknak a fejét.

A két másik vörös karszallagos helyeslőleg biccentett és kiment.

A szakállas az ajtó mellett rákezdte:

— Haszontalan burzsujnépség, nem érdemlitek meg, hogy itt etetünk titeket. Rászolgáltatok, hogy azonnal lepuffanunk valamennyiteket, amikor kézrekerültetek. Oktondik vagytok, akik nem ismeritek föl a kommunista eszmék nagyszerűségét és nem látjátok be azt, hogy ezek az eszmék új és szép világot teremtenek az emberiség számára. Tíz nap átkodtatok...

Tíz napra elhallgattok.

Érett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetése után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket elvételkor: Déli Hírlap hirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetése után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket elvételkor: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Megbízható, főmunkás bejárónót október 1-re felveszek. Ungár Géza Timisoara I., Piata Bratianu „Banca Timisoarei” épület III. em. 15. (5500)

GYÓGYSZERESZT vagy gyógyszerésznőt diplomával, vagy anélkül, feltétlenül megbízható, három nyelvet beszélő, hosszú alkalmazásra, azonnali beépítésre keresek. Csillag-gyógyszertár, A. Gönczy, Alba-Iulia. (3118)

Német szedőt

(lehe öleg gépszedő) keres azonnali az Arader Zeitung nyomdája, Arad

Kézilányt, 15-16 éveset, keres sürgősen Arlath-cukorkaüzlet. Timisoara I., Bul. Regele Ferdinand 8. (2300)

Jó butormunkások és tanoncok felvételné. Siebold, Timisoara II., Str. Telegrafului 22. (3142)

Feltétlen komoly, intelligens keresztény nő, idősebb ur házvezetésére és gondozására felvétetik. Ajánlatok „Åland otthon” jeligére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Arad, Str. Eminescu 8. (3686)

Fűszer és csemege kereskedő segéj azonnali felvétetik, nő is lehet. Ugyanott kifutófiu felvétetik. Farcasiu, Arad, Bratianu 1. (3693)

Mindenes fiatal asszonyt sürgősen felveszek, vidékre, két személy mellé. Dégi Mihály, Tormac. (2299)

Asztalossegéj és gépmunkást állandó munkára felvesz Dóczy Árpád tanszergyára. Timisoara-Ronat, Str. Marincescu 15. (2304)

Állást keres

Intelligens magyar leány elvállalna könnyebb irodai munkát, pénztárkezelést, rak-tárnoknői vagy aszisztensnői állást. Vidékre is menne. Megkeresést „Komoly megbízható jeligére a timisoarai kiadóba kér. (5020)

Perfekt fehérnemű-varró nő házakhoz ajánlkozik. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3687)

Idősebb megbízható szakácsnő okt. 1-re ajánlkozik. Cim a Timisoarai kiadóban. (2297)

Lakás

2 szobás apartament butorozva, fürdőszoba (hideg meleg víz) és telefon-használattal modern villában 2-3 személy részére azonnali kiadó. Cim: Timisoara III., Str. Vladica Badescu 3. (2283)

Butorozott szoba fürdőszobahasználattal 15-ére, esetleg október 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt 9-12 és délután 5-7 óráig. Timisoara I., Str. Aurel Popovici 10. Felső csengő. Str. Take Ionescu melékutcaja. (5003)

Elegáns butorozott szobát fürdőszobahasználattal, esetleg központi fűtéssel, csak az I kerületben, keresek. Cimeket „Banktisztviselő” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (3090)

Keresünk azonnali beépítésre 50 hentes és meszaros-

segéjét jó fizetéssel, túlorák külön lesznek fizetve. Munkakönyv szükséges. Előnyben a hadmentesek. Csakis jó munkásokra jelentkezzenek. Cim

Kolke S. A. R. Deva, Strada Caragiale 20 sz.

Azonnali átadó, illetve bérebeadó Lloyd-sori 2 szoba, előszoba és fürdőszobából álló és irodának, rendelőnek, vagy szállónak alkalmas helyiség, központi fűtéssel. Reflektánsok adják le címüket „Leépés nincs” jelige alatt a timisoarai kiadóban. (3140)

Kiadó azonnal különbejárattal üres szoba, hideg-meleg vízzel, modern új házban. Timisoara I., Str. Semenicol 15. sz. (2288)

Keresek egyszobás lakást október 1-re, lehetőleg a Gyárvárosban. Cimeket a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3553) Megbízható szobaleány felvétetik. Arad, Str. Isosif Vulcan 7. (3688)

Egyszobás-konyhás lakás azonnali kiadó. Arad, Str. Doamna Balasa 76. (3694)

Adás-vétel

Egy jókarban levő perzsakabátot és szakkönyv-pelert venni. Cim a timisoarai kiadóban. (2301)

Elesett területen venni kisebb családi házat, itteni kifizetéssel, kettőszáz ezer leig. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3645)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ot-tománok, Thonet-székek oltsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3115)

Veszünk literes üvegeket 10 lejért Flora Iikörgyár Arad

Oltsón eladó 200 literes „Alfa” szeparátor, 30 literes vajköpülő, „trapisztasajtóprés” teljes szereléssel, valameny-nyi jó állapotban. Timisoara II., Strada Balas 14. (2303)

Belváros szelén, kétszobás konyhás magán-ház, kis műhellyel, kerttel minden elfogadható árért eladó. Cim Rudolf Mosse-nál, Arad, Eminescu 8. (3690)

Kisebb jóállapotú házat keresek külvárosban kétszázötven ezer leig megvételre. Cimeket Rudolf Mosséhoz Arad, Eminescu 8. (3691)

50-100 holdas tanyás-birtokot vető-maggal, takarmánnyal, esetleg állatállománnyal, Timisoara mellett, elszámolásra felesbe átvennék. Traktorral felszerelve előnyben. Egy drb. 6 lábas, üzembépes Cormick-kéveket, egy drb. ló, kocsis és egy pár 28 colos darálókó eladó. Baja Sándor, Tormac, 375 szám. (2298)

Varrógépet, kerékpárt veszek. Sambura mechanic Arad, Calea Banatului 12. (3545)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, iróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalonnabutorokat, csillárokat, festményeket, reklamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Folyton égő kályha eladó. Timisoara II., Str. Balas 18. Balra, első ajtó. (5020)

Tisztítóröngyöt veszünk minden mennyiségben. Mecher, Timisoara III., Strada Brancoveanu 6. (2226)

Hirdessen a Déli Hírlapban!

Jegyvezzen

viSSzacsaTolási kölcsönt!

Volt budapesti kalap és fűző üzletben Weinbergerné, Donáth Elza, Arad, Str. Metianu 15. legújabb eredeti kalap modellek előnyös áron, alakítás modellek után. Fűzők rendelésre. (3677)

Használt rádió-akkumulátor és anodpótlót veszek. Timisoara II, Str. Zürich 22. (2296)

Tactós hullám
a legújabb módszer szerint olajjal főzve
WALTRICH
fodrász Timisoara
II, Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

Használt Quarz-lámpát vennék 110-150-es váltó áramra. Cim a timisoarai kiadóban. (2230)

Oktatás
Műgyémánt diák vallálja liceumi tanuló korrepetálását. Timisoara III., Str. Retokat „Pianino” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (5015)

Különbéle
Pianino reudes hazba bérebeadó. Ajánlamus 6. (3141)

Figyelem! Timisoara II., Str. Stefan cel Mare 7. szám alatt levő cipészüzlet kéri, hogy a nála levő kész munkákat a tulajdonosok vegyék át, mert elköltözik. (2306)

150 katasztrális hold birtokomat Lugoj mellett (több évre is) bérebeadó. Dr. Moujalledt, Arad. Strada Mocioni 3. (3685)

Ingyen bemutatom a legújabb kézi kötőkészüléket, amely 50 különböző mintát köt. Bővebb felvilágosítást a bánáti képviselőnél. Timisoara I. Piata Unirii 5. II. em. 16 (3123)

Teljes ellátást keres idős uriember jobb izrl. családnál. Ajánlatot kér „jól fizetek” jeligére, Rudolf Mosse. Arad, Eminescu ueca 8. (3684)

Figyelem! A Begovits-tánciskola ruhátárosa kéri azt az urat, aki vasárnap, folyó hó 21-én egy szürke felöltőt tévedésből elvitt, miután az illetőt ismeri, az Agátsy-virágkereskedésbe, Timisoarán, azonnali adja le, — jutalom ellenében. (2305)

Elveszett Zsoli névre hallgató pekinézer, becsületes megtaláló jutalomban részesül. Cim Rudolf Mosse, Arad, Eminescu 8. (3692)

Gazolvány-fényképek
a FOTO STUD'OBAN
a leggyorsabban készülnek!
Timisoara I., Piata Libertatii 4.